

Boletín de Medio Ambiente

Á beira do río Mendo, Betanzos conserva unha construcción singular de 1902: un gran edificio consagrado ao oficio de lavar, de marcado carácter industrial, de uso público e gratuíto.

Aínda que hai quen leva roupa a secar e algúns peregrinos do veciño Camiño inglés enxauga a súa roupa cansa, o lavadoiro ofrece un refuxio temporal aos tráxeos da vida moderna. Dada a súa función, destaca a combinación de elementos naturais cos arquitectónicos.

Fonte: La Voz de Galicia

Noticias

Galicia declara a guerra ás estrelas de mar para salvar o seu marisco

Galicia está en guerra cun invasor voraz que ameaza un dos seus principais medios de vida. Unha onda de estrelas de mar está a devorar as súas colleitas de **mexillóns, ameixas e berberechos**. "Están por todas partes e cómeleno todo", afirma Marco Antonio Ruibal, da asociación de pescadores de Raxó en Pontevedra.

As cordas das que colgan os moluscos nas bateas non son obstáculo para as estrelas, que ruben por elas e abren as cunchas para consumir á criatura que se oculta dentro. Bástalles unha apertura dunha décima de milímetro entre as dúas valvas do escudo protector para poder acceder á súa presa facendo entrar o seu estómago pola ranura e absorbéndoa.

Fonte: ECOavante

Galicia é a comunidade con menos risco de inundación na costa

Máis de 8.500 galegos viven en zonas con risco de inundación nos **dez primeiros quilómetros de costa de aquí a dez anos**. A pesar diso, Galicia é, con diferenza, a comunidade con menos perigo de sufrir este tipo de riscos extremos nas súas áreas urbanas do litoral. Así consta nun estudo presentado polo Observatorio de Sustentabilidade, a Escola de Negocios de Seguros (Cecas) e o Consello Xeral dos Colexios de Mediadores de Seguros. A **comunidade valenciana** é a que concentra unha maior vulnerabilidade para a súa poboación, xa que, por exemplo, a totalidade dos camping están situados en contornas inundables, seguida de distintas áreas de **Cataluña (190.000)** e **Andalucía (130.000 persoas expostas)**.

Fonte: La Voz de Galicia

O CSIC identifica trinta especies de plantas invasoras que se comercializan en España

Unha listaxe publicada por un equipo do Consello Superior de Investigacións Científicas (CSIC) indica que en España se comercializa oito especies de plantas prohibidas e 22 especies invasoras sen regular, ademais de 46 potencialmente invasoras.

Entre as especies invasoras sen regular atópanse a falsa acacia (*Robinia pseudoacacia*), a bandeira española (*Lantana camara*) ou o moi polémico eucalipto (*Eucalyptus globulus*), ás que se suman as especies potencialmente invasoras cotoneáster (*Cotoneaster horizontalis*), a verdolaga (*Portulaca oleracea*), o espinazo do diaño (*Kalanchoe daigremontiana*) ou o lupino (*Lupinus polyphyllus*).

O artigo destaca ademais oito especies que se inclúen nunha lista “de prioridade”, que aínda sendo invasoras e estando recollidas no Catálogo do Ministerio para a Transición Ecolólica pódense comprar en viveiros, entre as que se atopa a árbore do ceo (*Ailanthus altissima*), a acacia mimosa (*Acacia dealbata*), o plumerio da Pampa (*Cortaderia selloana*) ou o rabo de gato (*Pennisetum setaceum*), especie tamén regulada pola normativa da Comisión Europea.

Fonte: Efeverde

A biodiversidade é a ‘gran aliada’ dos campos agrícolas

Un equipo de científicos internacional destacou as vantaxes da biodiversificación: os campos agrícolas con maior biodiversidade producen maiores rendementos e, ao mesmo tempo, promoven a polinización e o control biológico.

Segundo o último informe da Organización das Nacións Unidas para a Agricultura e a Alimentación (FAO), os humanos son os culpables: non fixemos o suficiente para protexer a biodiversidade da natureza.

Fonte: Ecocias

Galicia perde 11 das súas árbores senlleiras: estas son as razóns

Persistiron durante séculos, vendo pasar diante deles a moitas xeracións de seres humanos que pasaron moitos momentos da vida ao seu carón. Pero o tempo acabou sendo un inimigo inexorable, como acontece con case todos os seres vivos. Nos últimos anos, máis dunha decena de árbores do Catálogo de Árbores Senlleiras de Galicia padeceuon unha deterioración tal que acabaron saíndo da listaxe oficial. Unha sorte de certificado de defunción que ratifica sobre o papel a loita perdida contra a inmortalidade.

O comité galego que regula esta listaxe, reunido en abril dese año, tiña sobre a mesa as propostas de exclusión destes exemplares e formacións. Para garantir os criterios para os que se creou o catálogo, unha clasificación que xa se actualizou e revisou en varias ocasións, desde 2007, realizanse revisións periódicas das formacións senlleiras presentes nel. E os seguimentos dos últimos tempos ofrecían un panorama preocupante, que o comité puido constatar. Unha vez analizada toda a documentación, aprobouse a descatalogación de 10 exemplares pola perda dos valores que levaron á súa inclusión, e a doutro exemplar máis pola súa morte biológica.

Fonte: Gciencia

Sabías que...

Vigo é a única cidade galega que dá nome a un asteroide. Pero no planeta Marte hai un cráter dedicado a Viveiro e no planeta Venus, hai outro que leva o nome de Rosalía de Castro. No firmamento tamén se atopan cidades de España como Madrid (14967), Barcelona (945) ou Valencia (5941).

Mestura informativa

RECETA ECOLÓXICA: Sopa castelá de alio negro

Ingredientes: 2 ovos, pan do día anterior, 8 dentes de alio negro, xamón curado, touciño, talos de espárragos trigueiros (opcional), auga, sal, aceite de oliva virxe extra, 1/2 cucharadita de pemento picante (opcional), 1 cucharadita de pemento doce.

Preparación: Pica o touciño e o xamón a taquitos e laminar os allos negros. Nunha tixola con aceite rehoga o xamón, o touciño e o alio. Cando lle falte pouquiño engadir os espárragos trigueiros cortados, o pan, a cucharada de pemento e o sal. Rehogar uns minutos mais soamente e mesture ben todo. Coidado de que non se queime o pemento. Engadir auga ata cubrir e, cando ferva, engade os ovos e tápao. Unha vez que vexas que os ovos estean escalfados retirar do lume, rectificar de sal si fose preciso e servir quente.

99 preguntas para aprender a vivir nun mundo xusto e sustentable

O currículo que se ensina e apréndese (con lagoas) no sistema educativo é coherente co pensamento hexemónico. Ese que defende que a educación é un gasto e con todo un nó de autovías. Un investimento, o que dá por feito que é posible o crecemento sen límite nun planeta finito. Por iso, podemos pasar toda a nosa etapa educativa (e quizá toda a nosa vida) sen preguntarnos xamais como vivir nun mundo vivo e xusto. E poucas cousas hai más pertinentes para os seres humanos que responder a esas cuestións.

Necesitamos facernos preguntas que desmonten as “verdades” do pensamento único e constrúan unha novo paradigma cultural que nos permita sobrevivir no planeta Terra e facelo con dignidade e equidade.

Fonte: Ecologistas en acción

Toma nota dos alimentos más saudables para este outono

Coa chegada do outono baixan as temperaturas, estamos menos horas na rúa, os días son más curtos, por tanto **dános menos o Sol**, hai menos luz, vai frío, chove, vai peor tempo e, por si isto fose pouco, adoitamos collernos os típicos catarros ou gastroenterites desta época.

Desde a Fundación Española de Nutrición (FEN) aseguran que **a nosa dieta si debe variar** de face ao outono para contrarrestar estes cambios.

“É unha boa época para **variар coas verduras e hortalizas**, e para introducir alimentos que só atopamos nesta época do ano, como os **cogomelos**, os **froitos secos** (castañas, améndoas, por exemplo), ou os **froitos vermellos**”.

Fonte: Ecoticias

O W.C. non é un vertedoiro: as toallitas atascan ata as estacións depuradoras

Campaña que se pon en marcha na Vall para **mostrar as consecuencias económicas e ambientais do mal uso do inodoro**. “A acumulación de desperdicios como as toallitas obstruye a rede de rede de sumidoiros, o que á súa vez pode derivar en **posibles desbordamentos da auga residual nas canles, a vía pública e os propios fogares**”.

Concienciar á poboación sobre as nefastas consecuencias que ten, tanto sobre o medio ambiente como sobre a contorna, arroxar polo inodoro ou polo sumidoiro do fregadero residuos como toallitas húmidas, aceites alimentarios, produtos de hixiene persoal ou medicamentos é o obxectivo da campaña “O wc non é un vertedoiro”.

Fonte: El Mundo

Boas Prácticas

A recollida selectiva municipal de papel e cartón en España crece o 11%, moi por encima do consumo

Segue crecendo en España a recollida selectiva municipal de **papel e cartón** (colector azul, porta a porta e puntos limpos) por cuarto ano consecutivo. Rexistra en **2018 un crecemento do 10,9%**, que multiplica case por seis o incremento do consumo de papel que foi do 1,9%.

O crecemento da recollida selectiva prodúcese en todas as comunidades, en porcentaxes que van do **23,2% de Madrid** ao **1,6% de Galicia**. Ademais de **Madrid**, outras cinco comunidades crecen por encima dos dous díxitos: **Cataluña** (17,2%), **Aragón** (14%), **Comunidade Valenciana** (11,7%), **Estremadura** (11,2%) e **Murcia** (10,5%).

No grupo das grandes cidades de mais de 100.000 habitantes o crecemento da recollida selectiva municipal de papel e cartón é ainda maior que a media nacional e sitúase no 16.6%.

Fonte: Aspapel

A Pegada Ecolóxica de Euskadi diminúe e está por baixo da media europea

A Pegada Ecolóxica de Euskadi é de 4,32 hectáreas globais por habitante, un 7% menor que no ano 2001.

As actividades que teñen un maior impacto na xeración da Pegada Ecolóxica de Euskadi son as relacionadas co consumo de enerxía, que supoñen máis do 50% desta Pegada; os cultivos cun 17%; a pesca cun 14% e a superficie forestal cun 10%. E os pastos e as infraestruturas representan un 6% e un 1% respectivamente.

Fonte: Retema

Axenda 2030 LOCAL. Como abordar os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable desde o ámbito local. Guía Práctica

A **Axenda 2030** para o Desenvolvimento Sustentable é o **plan adoptado pola Asemblea Xeral da ONU** a favor das persoas, o planeta e a prosperidade que, ademais, pretende fortalecer a paz universal, o participado e o acceso á xustiza.

A guía práctica Axenda 2030 LOCAL Como abordar os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable desde o ámbito local é o resultado chegado por un grupo de reflexión configurado con persoal técnico de municipios e comarcas de Udalsera2030, Rede Vasca de Municipios Sustentables, para identificar as principais oportunidades que ofrece a Axenda 2030 aos entes locais.

Fonte: Miteco

Axenda Ambiental

- Obradoiro participativo sobre "Aves Ártabras. Bases participativas para a declaración dunha ZEPA no Golfo Ártabro". CEDIA. Castelo de Santa Cruz. 21 de novembro
  - Curso "A economía circular no marco da Axenda Mundial 2030 e o cumprimento do Obxectivo de Desenvolvemento Sustentable nº 12".
  - III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS (Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019).